

Viktiga meddelanden till allmänheten via telefon

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen om elektronisk kommunikation.

I propositionen föreslår regeringen de lagändringar som krävs för att viktiga meddelanden till allmänheten ska kunna skickas till mobiltelefoner som använts i ett område som drabbats av en olycka eller någon annan allvarlig händelse, inte bara till fasta telefoner och till mobilabonnenter som har registrerad adress i det drabbade området. Förslaget innebär att mobiloperatörer blir skyldiga att avgiftsfritt medverka till att förmedla meddelandena och för det ändamålet får rätt att behandla bl.a. uppgifter om mobiltelefoners position. Det införs även bestämmelser om när uppgifterna ska utplånas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

I propositionen redovisar regeringen även hur man behandlat riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen om att denna bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris. Utskottet har inte några invändningar mot regeringens redovisning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:113 Viktiga meddelanden till allmänheten via telefon.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9
Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:113.

Stockholm den 4 maj 2017

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Lena Asplund (M), Alexandra Völker (S), Jan R Andersson (M), Kent Härstedt (S), Daniel Bäckström (C), Anders Schröder (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Stig Henriksson (V), Mikael Oscarsson (KD) och Mattias Ottosson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 28 november 2013 om kommittédirektiv om en strategi och mål för hantering och överföring av information i elektroniska kommunikationsnät och it-system. Den 8 maj 2014 fattade regeringen beslut om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2014:66). Uppdraget enligt tilläggsdirektiven var att undersöka de rättsliga förutsättningarna för SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm) att inrätta och driva ett system för viktiga meddelanden till allmänheten via mobil och fast telefoni vid allvarliga olyckor och kriser och att vid behov av ny eller ändrad lagstiftning lämna författningsförslag. I uppdraget ingick särskilt att uppmärksamma behovet av skydd för den personliga integriteten. Bakgrunden till tilläggsdirektiven var att SOS Alarm hade fått i uppdrag av regeringen att inrätta ett nytt tekniskt system för viktiga meddelanden till allmänheten via fast och mobil telefoni och svara för driften och underhållet av systemet (Fö2013/468/SSK).

Uppdraget enligt tilläggsdirektiven redovisades i betänkandet Viktigt meddelande till allmänheten via mobil telefoni (SOU 2014:92). Betänkandet har remissbehandlats. Remissvaren finns tillgängliga hos Justitiedepartementet (Ju2015/00143/L4).

Lagrådet har granskat lagförslaget och hade inget att invända.

Riksdagen beslutade den 16 mars 2016 att ställa sig bakom försvarsutskottets förslag att regeringen bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under kris (bet. 2015/16:FöU7, punkt 10, rskr. 2015/16:173) och tillkännagav detta för regeringen. I den aktuella propositionen tas regeringens behandling av tillkännagivandet upp.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Det är viktigt att varna och informera allmänheten vid olyckor och andra allvarliga händelser för att skydda människor, egendom eller miljö. Sedan länge har varnings- och informationssystemet omfattat meddelanden i radio och tv samt utomhusvarningar. Numera skickas meddelanden även till fasta telefoner och till mobilabonnenter med registrerad adress i ett drabbat område. För att ytterligare förbättra förutsättningarna för att nå ut till personer som kan vara drabbade av en olycka eller en allvarlig händelse föreslår regeringen de lagändringar som krävs för att viktiga meddelanden till allmänheten ska kunna skickas till mobiltelefoner som använts i ett drabbat område.

Förslaget innebär att mobiloperatörer blir skyldiga att avgiftsfritt medverka till att förmedla meddelandena och för det ändamålet får rätt att behandla bl.a. uppgifter om mobiltelefoners position. Det införs även bestämmelser om när uppgifterna ska utplånas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

I propositionen redovisar regeringen även hur man behandlat riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen om att denna bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris.

Utskottets överväganden

Lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Propositionen

Lagförslaget

I propositionen föreslår regeringen att positionsuppgifter och uppgifter om abonnemang ska få behandlas vid medverkan till förmedling av viktiga meddelanden till allmänheten till mobiltelefoner baserat på position. Regeringen bedömer att det inte behövs någon särskild reglering för utskick av viktiga meddelanden till allmänheten till fasta telefoner eller mobilabbonenter med registrerad adress inom ett drabbat område.

Regeringen föreslår att endast mobiloperatörer som ska medverka till att förmedla viktiga meddelanden till allmänheten ska tillåtas att behandla positionsuppgifter och uppgifter om abonnemang.

Uppgifterna får endast behandlas i den utsträckning och under den tid som är nödvändig för ändamålet och ska därefter genast utplånas.

Regeringen föreslår vidare att vissa bestämmelser om behandling av positionsuppgifter i lagen om elektronisk kommunikation inte ska gälla för behandling som syftar till att medverka till förmedling av viktiga meddelanden till allmänheten.

I propositionen föreslår regeringen att mobiloperatörer vid en olycka eller en annan allvarlig händelse i samhället ska vara skyldiga att avgiftsfritt medverka till att förmedla viktiga meddelanden till allmänheten till terminalutrustning som använts inom ett angivet geografiskt område som berörs av olyckan eller händelsen.

I fråga om föreskriftsrätt föreslår regeringen att den själv eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att medverka till förmedling av viktiga meddelanden till allmänheten och om under hur lång tid uppgifterna får behandlas innan de ska utplånas.

Regeringen bedömer att förslagen endast medför marginella ekonomiska konsekvenser. Eventuella merkostnader ryms inom befintliga anslag.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2017.

Tillkännagivandet om föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande till regeringen (bet. 2015/16:F6U7, rskr. 2015/16:173) om att regeringen bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris redovisar regeringen sin behandling av ärendet i propositionen.

Regeringen menar att undersökningar visar att nästan alla kommuner, länsstyrelser och landsting genomför informationsinsatser för att öka medborgarnas krisberedskapsförmåga genom att lägga ut information på sina respektive webbplatser. Vidare visar undersökningar av kommunala webbplatser att endast ett fåtal innehåller information om lokala risker och insiktsinformation, dvs. information som syftar till att få människor att förstå vad en samhällskris faktiskt kan innebära, hur den kan påverka vardagen och vilka utmaningar den kan medföra. Information om höjd beredskap återfinns i mycket liten utsträckning eller inte alls. Problemet är inte avsaknad av informationsinsatser, utan snarare avsaknad av relevant information, menar regeringen.

Enligt regeringens bedömning talar nämnda förhållanden för att ytterligare föreskriftsstöd inte skulle leda till att fler enskilda blir mer medvetna om sitt eget ansvar vid krissituationer. Ytterligare föreskriftsstöd bedöms därför inte som ändamålsenligt. I stället bedöms informationsinsatser till allmänheten vara det som ger bäst effekt. För att informationsinsatserna ska kunna genomföras på ett effektivt sätt behövs ett samlat nationellt informationsmaterial. Detta bör även kompletteras med information om lokala riskbilder. Mot denna bakgrund har regeringen gett i uppdrag åt MSB att ta fram ett nationellt informationsmaterial om förberedelser inför kriser och höjd beredskap och att stärka stödet till kommunerna i arbetet med att öka invånarnas kunskap om hur de förbereder sig för olika kriser och höjd beredskap. Regeringen avser inte att vidta ytterligare åtgärder med anledning av tillkännagivandet och anser det därmed vara slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag och konstaterar att det inte har väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Propositionen tillstyrks därmed i sin helhet.

Vad avser riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör se över föreskriftsstödet för informationsinsatser till allmänheten inför och under en kris har utskottet inte några invändningar mot regeringens redovisning att tillkännagivandet bedöms vara slutbehandlat.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:113 Viktiga meddelanden till allmänheten via telefon:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 7 d § och 6 kap. 10 b §, och närmast före 6 kap. 10 b § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***5 kap.***7 d §*

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst till mobil nätanslutningspunkt ska vid en olycka eller en annan allvarlig händelse i samhället avgiftsfritt medverka till att förmedla meddelanden som är av vikt för allmänheten och som ska skydda människor, egendom eller miljö. Meddelandena ska förmedlas till terminalutrustning som använts inom ett angivet geografiskt område som berörs av olyckan eller händelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten.

6 kap.***Meddelanden som är av vikt för allmänheten****10 b §*

Den som enligt 5 kap. 7 d § är skyldig att medverka till att förmedla meddelanden som är av vikt för allmänheten får för detta ändamål behandla trafikuppgifter, lokaliseringsuppgifter som inte är trafikuppgifter och uppgifter om abonnemang. Uppgifterna får behandlas endast i den utsträckning och under den tid som är nödvändig för ändamålet. De ska där-

efter genast utplånas.

Bestämmelserna i 5–7, 9 och 10 §§ gäller inte för behandling enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om under hur lång tid uppgifterna får behandlas innan de enligt första stycket ska utplånas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.